

Nebil Varyay
tarafından
TÜSTAV'a
bağışlanmıştır

Edebiyat DÜNYASI

★
EDEBİYAT
SANAT
FİKİR
AKTUALİTE

Bir noktaya saplanıp kalmak, dünyayı bir tek pencereden
seyretmek. İşte bu insanı çileden çıkarıyor.

**

Kaçmak, kaçmak, kaçmak!. Gün oldu hangimiz bu kelimenin
sihrine tutulmadık.

Ahmet Muhip DRANAS
Fahir ONGER
Halim YAĞCIOĞLU
Ahmet KÖKSAL
Hikmet DİZDAROĞLU
Suat TAŞER
Mahmut KURU
Mehmet Ali ERMİŞ
Fahri ERDİNÇ
Ümit Y. OĞUZCAN
İhsan AHMET
Sabih ŞENDİL
Sait FAİK
Talip APAYDIN
Sadi CUMBUL
Sabahattin HÜSNÜ
İlhan GEÇER
Feridun BUYURMAN
Oktay AKBAL
Mümtaz Zeki TAŞKIN
Fethi S. KARLIOĞLU
Yahya KANBOLAT
Necdet KONUK
Mehmet Kemâl ÖZGÜR
Adnan BULAK
Sabri ALTINEL
Hikmet DURUER
Mehmet Zeki TOKYAY
Nuri TARHAN
Cemal GÜRLEK
Attilâ İLHAN

Emin Diye Bir Adam

SİSTEMATİK DÜŞÜNCE

Yazan: Fahir ONGER

Piyenin dördüncü tablosunun finalı (Eser altı tablodur)

Ahmet Muhîp DRANAS

BÜLENT — Bir çok din var?
EMİN — Bütün dinler bir noktada birleşir: Hepsi aynı Allah'a giden yoldadır. Hepsi kötülükleri kaldırmaya, insanı evren içindeki esenliğine, yüceliğine kavuşturmaya gayre teder..
BÜLENT — Kitap okur gibi konuşuyorsun:

Emin — «Bir nefsi katleden, bütün insanlığı katletmiştir; bir nefsi ihya eden bütün insanlığı ihya etmiştir.» Bu söz Kur'an'da vardır; fakat hangi mukaddes kitabı açsan bu sözü onda bulursun. Hiç devilsen, ben kötücul düşüncelere kapılmamaya çalışıyorum. Çok defa şuramda (eliyle kalbini gösterir) bir bıçak saplanıyormuş gibi müthiş bir sızı duyuyorum. İşte o zaman...

HAYRİYE — (Demindenberi soymakta olduğu elmadan başını kaldıranak, bir elinde elma, bir elinde bıçak olduğu halde) Emin be! Ben bir rüya gördüm, geçen gece. Allah hayırlar versin, sen iki tane olmuşsun, rüya bu ya: İkiniz birbirinizin gırtlığına sarılmış, boğuşup duruyormuşsunuz. İssiz, tenha bir yermiş... Bir arsa mı desem, bir dağ başı mı... Nasıl çırpınıyorum: «Ümmeti Muhammed, bir insan kulu yok mu?» diye. Ama ne gelen var ne giden... Derken, bir de bakıyorum, ilerde, şey... Bir bostan korkuluğu. «Yetiş, Eminler birbirini öldürüyor.. diye avaz avaz. Ona koşuyorum; insan sanıp. Bir de ne görüyüm (Bülent'e) o senmişsin.. Bostan korkuluğu. Ben yalnız gelince devriliveriyorsun. Ama sonra, dört bir yandan bir sürü bostan korkuluğu bitiyor. Mezarlık sanki. Ödüm kopuyor.. Kaçamıyorum da. Bir ara Kâzım peyda oluyor. «Bu ne hal Hayriye! diyor, sen ne arıyorsun burada: burası kabristan kuzum» diyor. Sonra «Korkma!» diye elimden tutuyor «Korkma, seni almıya gelirim, diyor işte buldum, evleneceğiz, hadi gel, diyor: gel güzelim, gel sevdiğim, gel gülmü diyor, sarıl bana sarıl» Eline

ıslak ıslak bir şey geliyor: «Kâzım, bu ne bu, ıslanmışın sen, diyorum. «İslanmadım, kan o, diyor, oradan akan!» «Nasıl kan?» diyorum. «Bilmiyorum, diyor, hep öyle sızıyor, oradan, sırtımdan, göze bibi. Sonra güldüyor: «Korkma, aktıkça kuvvet oluyor o bana!» diyor. «Sarıl güzelim, sarıl, diyor, sana el-maşı taçlar takacağım, seni saraylarda oturtacağım, sana cariyele, hizmetkârlar, köleler tutacağım; seni sultan gibi yaşatacağım... (gözleri yaşarır, sesi titrer)» Sonra, bir kolunu belime dolayıp, kıskıvrak, beni kaldırıyor, kaldırıyor... Bir ara ağağıdan acı bir bağırtı duyuyorum, bir de bakıyorum, iki Emin'den bir tanesi ötekini sırtına bıçak saplamıyormuş mu?... «Kâzım, Kâzım, öldürüyor, yetiş» diye haykırıyorum. Kâzım: «Bırak, diyor. Ben elimi kana bulatırmam, o kendi kendisini öldürüyor!» diyor. Bakıyorum, Aa! Sahiden Emin, sen bir tane öldürmüşsün. Yerde boylu boyunca yatıyorsun, sırtında bir bıçak, sağ elini arkaya koymuş, habire uğraşıyorsun, bıçağı daha derine saplayım diye.. Derken... (bu anda, Emin'in eli titrer ve tutmakta olduğu kadeh yere düşerek kırılır. Hayriye boğ bulmuş irkilir.

Bülent — (Gülümseyerek) Demek Emin kendi sırtına bıçak saplıyordu öyle mi? Nihayet icabında adam da öldürebiliyorsun Emin.
Emin — (Sabit bakışlarla Bülent'e bakarak) hayır!.. (Son ra birden, garip bir şekilde ve hep öyle bakarak ağır ağır ona doğru yürür). Hayır!.. Yalnız.. sen.. (ve birden Bülent'in suratına şiddetli bir tokat indirir. Bu okadar ani olur ki, ilkin Bülent de Hayriye de ne olduğunu anhyamazlar. Bu ilk şaşkınlıktan sonra Bülent, Emin'e gülmeyen bir tebessümle bakar. Hattâ bir aralık dönüp gidecekmiş gibi bir hareket yapar. Fakat sonra birden bire, müthiş bir hiddete kapılarak Emin'in üstüne hücum eder. Emin,

evvelki hareketinden hiç bekle-nilmeyen bir ruh haletine, korkuya kapılır. Güllünc denebilecek bir şekilde elleriyle başını, yüzünü koruyarak geri çekilir. Esasen Hayriye araya girmiş, Bülent'i zaptetmeğe çalışmaktadır. Emin bu vaziyetten faydalanarak koşup içeriki odaya kapanır).

Hayriye — (Korku ve şaşkınlık içinde) Ah yarabim. Ne oldu. Benim yüzümden... Benim yüzümden...

Bülent — Hayır!
Hayriye — Nerden sezdi?... Çok fena ettik... Ben ahlâksızlık ettim...

Bülent — Hayır! Hiç alakası yok. O sersem bu tokatı bana ne vakitten beri atma kistiyordu. Çünkü, hayatında yapabileceği en büyük şey bu. Korkak olduğu için, bir cesaret nümunesi (Devamı 15 inci sayfada)

Edebiyat DÜNYASI *
EDEBİYAT
SARIT
FİKRİ
AKTUALITE

HER AYIN 15 inde
İstanbul'da Çıkar

Sahibi ve Yazı İşlerini
fiilen idare eden
Mehmet AKUZUN

Sekreter :
Sabahattin HÜSNÜ

Adres :
Posta Kutusu : 445
İstanbul

Not: Her türlü müracaat
Sekreter adına yapılmalıdır.

ABONE
Yıllığı : 250 Krş.
Altı aylığı : 150 "

Sayı : 5

Bastıldığı yer ÜLKÜ BASIMEVİ

Epice zamandan beri fikir ve sanat hayatını keyfi bir gözle gören kimseler (Impressionisme) i kendilerine bir şahsiyet gömleği yaparak sistem anlayışına karşı geliyorlar. Üstelik bununla da yetinmeyerek zaman zaman ona el kaldırıyorlar. Bu adamlar demek istiyorlar ki «biz her olay ve tezahürü bütününe irca ederek değerlendirmeye mecbur muyuz? Bir şeyin hoşumuza giden tarafları olduğu gibi beğenmediğimiz tarafları da olabilir. Bizi saran, bize güzel görünen şeylere karşı hayranlık duymakta serbest değil miyiz? İstedikimiz gibi düşünürüz. Ama bizden başkalarının o hususta itibarları tamamamen ayrı olabilir. Yani ne kadar insan varsa o kadar da hakikat vardır. Onlara göre hakikatin bizim dışımızda ve bize rağmen değişmez bir karakteri yoktur. O tamamen izafidir.

Bu tarz düşünceler bazı yazarları kendilerine hoş gelen şeyleri başkalarına da kabul ettirmek, cemiyet içi olayların zaruretlerini çiğniyerek kendi keyif zevk ve anlayışlarını topluma aşılacak için gayrete getirmektedir. Meselâ ünlü bir yazar söhretine binaen yaşayan dil ile hiç bir ilgisi olmayan acayip birtakım kelimeleri «ben seviyorum, siz de sevip kullanınız. Sanat diyeceğiniz yerde Dört dersiniz, şiir'den mi bahsedeceksiniz Yür diyiverin.» Bir başka yazar da kalemi eline alıp «ben falanca şairin ideolojisine düşmanım, buna rağmen şiirlerine bayılırım.» diye yazıyor. Bazı kimseler de bu işi biraz daha alimane yapıyorlar. Kürsü ve eser sahibi bir zat bir gün «ben, demişti, roman için cemiyet meseleleriyle uğraşmağı, sosyal bir karakter benimsemiği doğru buluyorum, Ama şiir bu meselelere ilgi gösterdi mi propaganda oluyor. Onun için şiir cemiyet hâdiselerinin üstünde kalmalıdır.»

Bu zatlardan her ne olursa olsun düşüncenin bir metottan hareket etmesi gerektiğini galiba unutturuyorlar. Çünkü birbiri yanında yer alan unsurları kat'î sınırlarla ayrılmış müstakil şeyler olarak görüyorlar. Halbuki cemiyette üst bünyeyi teşkil eden bütün müesseseler hep aynı platform rengini taşımaktadırlar. İlim, tarih, hukuk, ahlâk, sanat, felsefe gibi dalları tek bir gövdeye ulaştırmadan salim bir fikre sahip olduğumuz iddia edemeyiz. İlim, tarih, hukuk, ahlâk, sanat, felsefe üzerinde bir değişme meydana gelmişse biliriz ki bunları değiştirip amil cemiyetin alt bünyesindeki inkişaflardır. Tarih görüşü, siyasetinden ayrı, ahlâk telâkkisi ve felsefi tasavvur edemeyiz. Ayrıca, kıymetler piyasasındaki terakki ve inkişafın da toplu bir şekilde cemiyetin ekonomiko - poetik bünyesi üzerinde tesirleri olduğunu böylece onun tekâmülüne yardım ettiğini hatırlıyacak olursak bu karşılıklı tesir ve münasebetler temadisi arasında artık her hangi bir unsurun diğerlerinden ayrı ve onlara zıt bir mâna içinde düşünülmesi muhal olacaktır.

Hele mahiyet itibariyle birbirine pek yakın olan sanat ve edebiyat içi tezahürlerde farklı gayeler aranmasına hayret ediyorum. (Roman'da sanat cemiyet içindir, şiirde sanat sanat içindir.) Aynı hatanın bir diğer neticesi, insan şahsiyetinin fikir ve sanat taraflarını ayrı kabul etmektir. Bütün elemanlarıyla insan şahsiyeti tarafından şekillendirildiğine göre bu şahsiyetin fikir tezahürlerini beğenmeyip yalnız sanat tezahürlerini ele almak ta o nisbette garip bir düşünce tarzı oluyor. İhtimal zaruretlere doğan hâdiseler ve müesseseleri ferden oyuncu haline getirme gayretleri de isabetsiz düşünceler gurubunda anlatılmağa değer. (Impressionist bir yazarın kendi keyfince kelime ve tabirler uydurması.)

Bütün bu garabetler fikir ve sanat adamlarımızın sisteme girmemek temayülünden ileri geliyor. Onlar başibos düşüncenin sarhoşluğu içinde fikir çekirdeğinin dağılmasından, parçalanmasından adeta primitif bir zevk duyuyorlar. Halbuki sistematik düşünce metod ve disiplin içinde yaratıcı ve inşa edici bir vasfı göstermektedir. Hayatla rabatası kuvvetli kişiler sistemsiz düşünceden daima kaçınırlar ve gerçeği tabiat ve cemiyetin zaruretlerinde aramışlardır.

Fikir, edebiyat ve sanat adamlarının doğru dürüst lâf edebilmesi için ilk olarak bir dünya görüşüne bir sisteme ulaşması lazımdır. Sistemsiz düşünceye sahip bir kimsenin söyleyecek sözü olacağına ve bir şeyler yapabileceğine ihtimal veremiyorum.

Fahir ONGER

S O N

HER şey biter her şey
Yeter ki kapımı çalmaya görsün
Her şey biter her şey

Diner bütün ıstıraplar
Kinler - hasetler
O sunsuz didişmeler

Her şey biter her şey
Yeter ki kapımı çalmaya görsün

Halim YAĞCIOĞLU

Bir Yolcunun Defterinden

Yazan: Ahmet KÖKSAL

Bir noktaya saplanıp kalmak, dünyayı bir tek pencereden seyretmek. İşte bu insanı çileden çıkarıyor.

İnsana dünyanın güzelliklerle dolu ve uçsuz bucaksız olduğunu hatırlata nistasyonlarda daima görmediğim memleketlerin, tanımadığım insanların yol boyunca uzayan cazibesini düşünürüm.

Önümde uzanan her yolun ufuktaki bitim noktası karşında dayanılmaz bir çağrı halinde duruyor.

Her mesafenin sonu göz değmemiş gü elliklerin, keşfedilmemiş yenilik bölgelerinin başlangıcı olarak zihnimde düğümlü.

Kaçmak, kaçmak, kaçmak! Gün oldu hangimiz bu kelimenin sihrine tutulmadık.

Ben bu tren penceresinden kayan hayatı seyretmeğe doyamıyorum.

Ben bu mükemmel ve daima sıhhatte olan, safi ışıktan, renkten, harekettten ibaret devam edişe doyamıyorum.

Her şey yeni ike güzel, her şey taze iken çekici.

Muhakkak ki asrımız hareket halinde daha mes'ut olmak imkânını arttırmaktadır.

Bakarsın bir gün karşında bulanık bir gökyüzü çalkandır. Başka bir sabah tabiat usta bir elden çıkmış resimlere yaklaşacak kadar canlıdır.

Adını bilmediğim bir liman çocukluk rüyalarının zenginliği, tazeliği içinde uykusundan sıyrılmaktadır. Bir yelkenli gökte denizin nihayetsiz görüldüğü yere aheste ilerler.

Geceyi deniz üzerinde eriten balıkların bahtı tuz v yosun kokan ağlarına emanet.

Sinema şeridi hizile gözlerimizden akan, her an değişen, yenilenen; bir bakışta fakir güzeli bir tazenin dudagında bir gülüş, bir bakışta güneş altında yanan tarlalardan buram buram tüten alınterinin o her şeyden aziz parlıtısı, bir başka seferide mahrem toprağı uyandırmaya çalışan çiftçiler yahut rüzgârda ürperen masal ağaçları oluveren bin bir görünüşlü namütenahi dünya... Hepsisi de bir lâhzalık ömürleri, dağılıp dağılıp birleşen aldatıcı izlenimleri içinde cana

yakın, bir daha tekrarı mümkün olmadığı için güzeldirler.

Yolculuk saatlerinde mes'ut olmayı ne çok düşülmüşüzdür. Anlatılmaz bir duygu sarhoşluğuna gömülü olduğumuz bu dakikaların bir türlü bitmesini istemez, çoktandır özlediğimiz bir hazza, şimdiye kadar bir benzerini asla tanımak istemediğimiz bir yenilikler ülkesine doğru kaydığımızı sanırız.

Hep özlediğimiz fakat bir türlü yaklaşılamadığımız; içinde gördüklerimizden çok ancak hayalimizin ayırıp temizlediği, donatıp süslediği bambaşka bir dünyanın daüssulasına doğru uzadığımız genç baygın ve tarumar yolculukları...

Güzellik müsterih edicidir: Kendini aşka bırak!

Bizi daima peşinden sürükleyen ilk itibak güzelliği, ihsaslarımızın onun hakkındaki mes'ut cehaletinden geliyor.

Bir an içinde bütün kâinatı birden ihata etmek;

Her insanda ayrı ayrı yürümek, düşünmek, ağlamak, sevmek...

Yaşamın, var olmanın, hareketin heyecanı. Bu öncesiz ve sonsuz, bu anlaşılmaz, bu kırıldayan mahşerin ortasında yapayalnız olmanın heyecanı.

En yalnız anlarında dudaklarından işğim bir de sigaramı terketme. Ve yağmurlu havalarda bütün memleketlerin güzel olduğuna inan!

Ne kadar kaçsak kendimizden kurtulamıyoruz.

Ruh ne kadar tatmin edilirse o kadar çok acıkıyor.

Değişiyoruz, içimizdeki nehir yatağını değiştirmiyor. Nereye gidersek gidelim bizi bırakmayan bu korkunç sadakat niçin?

Bir çok memleketler gördüm. İyi yer, kötü yer diye bir şey yoktur. Islâh olmuş ruh, islâh kabul etmemiş ruh vardır.

Başımızın yukarısında uzayan her an aynı gök, aşağımızın altında uzayan aynı kati topraktır.

Yolu tükenir sonunda, yol tükenmez!..

Güzel Sanatlar Üzerine (Üç Konferans)

Hikmet DİZDAROĞLU

Hegel, sanatı «Ruhun madde içinde görünüşüdür.» diye târif eder, ve «Sanatın kullandığı malzemeler ruhu ifadeye derece derece kabiliyetli olduğundan değişik sanatlar doğmuştur.» der. Gerçek de böyledir. Güzel sanatların herbiri, insan ruhunun bir başka yönden ve bir başka şekilde ifadesidir. Güzel sanatların tek gayesi, «güzel» i şekil mükemmelliği içinde vermektir. Varsıtların ayrılığına rağmen gaye birliği, bir sanat kolunun ötekinden faydalanmasını tabii hatta bâzan zarurî hale getirir.

Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Profesörlerinden sayın Melâhat Özgü'nün yayımladığı bir eser (1); şiirle musiki, şiirle plâstik sanatlar arasındaki münasebeti belirtmek ve sanatta dünya görüşünü açıklamak suretiyle bu konular üzerine yeni ışıklar serpmiştir. Önsözden anlaşıldığına göre «Üç Konferans» in hazırlanmasından maksat, «musiki ve plâstik sanatların esaslarını şiirin esaslarıyla karşılaştırmak», «her ikisinin şiiri, nasil ve ne dereceye kadar aydınlatılabileceklerini ortaya koymak» tır. Öte yandan bir de sanatkar vardır ki, o. «İster bir şair, ressam, yahut da bir musiki üstadı olsun, dünya ile münasebetinin ne dereceye kadar kendine has bir şekil aldığı eserlerinde belirir.» İşte müellif, kitabında bu üç konuyu ele almıştır.

Önce şiir ve musiki. Müellifin târihiyle, «Musikinin esası, ritm, melodi ve armonidir. Şiir ise ruh hallerimizi kelimelerle verir.» Birisi sese, öteki söze dayanan bu iki sanat kolu, acaba birbirini nasıl aydınlatabilir? Başka bir deyimle, şiirde müzikalite hangi yollarla sağlanabilir? Yapılan açıklamalar gösteriyor ki, şiirde müzikalite üç yolla elde edilebilir:

1 — «Kulağa gelen sese» le. 2 — «Hissi ifade eden âhenke» le. 3 — «Eserin yapısını teşkil eden hâdiselerin arka arkaya diziliş» leriyle.

Musikinin ritmi, armonisi ve melodisi olduğu gibi, şiirin de ritmi, armonisi ve melodisi vardır. Fakat bunlar musikte sesle, şiirde ise ancak vezin ve kafiye ile ortaya konabilir. Musiki, şiirden daha çok matematiğe dayanan bir sanattır. Halbuki şiir «matematiğe dayanan bir şekil kavramı» değildir. Buna bakarak müellifin musikiyi şiire tercih ettiğini sanmamalı. Hatta bir bakıma bunun tersini bile düşünmek mümkündür: «Bizi hayran bırakan eserler, muayyen olmayan, müphem hisleri belirten eserlerdir. Açık ve muayyen kavramlar insanı hayran edemez.»

Musiki ile şiir arasında, şekil yönünden benzerlik görülmektedir: Çunku bir musiki par-

(1) Pr. Dr. Melâhat Özgü; Şiir ve Musiki Şiir ve Plâstik Sanatlar, Sanatta Dünya Görüşü (Üç Konferans), İstanbul, 1946, 56 sayfa.

çası ile, meselâ bir sone arasında, bazı kısımların tekrarlanması ve her ikisinin belli kanunlara uyularak meydana getirilmesi noktalarından müşterek olan tarafları vardır. «İşte bu noktadan musiki, şiirin bilhassa şeklini aydınlatır.»

Müzikalite bakımından şiir, ikiye ayrılır. Promüzikal ve müzikal şiir. Musikinin şiiri kuvvetle desteklediği şiirler müzikaldır; musiki ancak seziyecek derecede ise, şiir promüzikaldır. Promüzikal şiirlere halk şiirlerinde, müzikal şiir lere de usta şairlerin eserlerinde rastlanır. «Müzikal şair, kulağa tesir yapmak ister. Kelimelerin mânasından çok âhenğine bakar; çünkü mâna ve fikir, sanatkürane olmanın yolran da verilebilir.»

Vezin ve kafiye, şiirde, belki dış âhenk un-

(Devamı 14 üncü sayfada)

KELOĞLANIN İŞLERİ

İki yokmuş, bir varmış
Devlerin bahçesinde bir ağaç,
Ağacın dalında bir elma varmış.
Bilir ağzının tadını Keloğlan:
Devler uykuda,
Yıldızlar uyanık..

Girer bahçeden içeri,
Çıkar ağaçtan yukarı,
Alır elmayı dalından.
Devler elmasız kalır.
— Elmayı bırak, canımızı al, derler.
Bilir ağzının tadını Keloğlan:
Devler elmasız kalınca birbirlerini yer!

Çoktur Keloğlanın işleri.

El mi yaman, bey mi yaman demişler;
Keloğlan yamandı, derim.
Büyük balıklar küçük balıkları yemişler,
Keloğlan da büyük balıkları yemiş.

Çoktur Keloğlanın işleri.
Ötmez olmuş has bahcenin kuşları,
Güller lâl olmuş, bir hal olmuş
Beyler, beyzadeler masal olmuş,
Ermis muradına Keloğlan.

Çoktur Keloğlanın işleri.

Suat TAŞER

Ben, dertlerle maruf adam
Sevda çeke çeke büyümüşüm.
Peder, sizlere ömür.
Yarıda bırakmışım tahsili,
Bundan böyle fakir düşmüşüm.

Gün olmuş
Oflanıp, ah etmişim
Şiirler düzmüşüm sevda üstüne.
Kırk sekiz yılı gelip çatmış, bin dokuz yüzün
«Buyur Komutanım» deyip
Asker olmuşum.

Ben dertlerle maruf adam,
Sevda çeke çeke büyümüşüm.
Para harcar gibi harcamışım
Yirmi yaş gençliğimi,
Ol minafıklar uğruna.

Daha neler yapmamışım,
Neler söylememişim, neler
Bitmez, tükenmez yazacaklarım..
Ah, neyliyeyim
Fakat aaahh.....

«Mâni oluyor hâlimi takrîre hicâbım»

Mahmut KURU

ALTINDAĞLIM

Rüya görmüyorsun Altındağlım,
Sen gerçekle berabersin.
Esvapların eski, yüzün solgun,
Mantar değil papuçların,
Altın dişin de yok;
Ama dilbersin.

Bu kerpiç dört duvar arasında
Tüter ocağın.
Yağmur olur, sel olur,
Sonra evin harabolur;
- Alnımızın yazısı - dersin.
Asfaltta kocan çiğnenir,
Ölüsü dayanır kapına,
Neylersin?

Neylersin Altındağlım,
Rüzgâr esmez,
Yol uğramaz,
Kervan geçmez semtinden;
Her akşam düşüncelisin.
Seni ben bilirim,
Seni şiirlerim bilir,
Sen içinden yarelisin.

Mehmet Ali ERMİŞ

Kim kime, dum duma olmuş ortaklık
Türkçesi, sıtkım sıyrıldı böyle yaşamaktan,
Seytan, topla pıhtıyı pırtıyı, diyor
Hem erkeklığe yediremiyorum
Hem borçlar düşündürüyor.
Zaten beni yaşamaya bağlayan
Ne harâm olası sevda,
Ne viran olası hane..
Hele aklım suya ereli
Ne yar yetiyor ısınmaya,
Ne kok kömürü ne yorğan döşek.
Dünyada dolaba beygür yazılmışız bir kere
Ve bu dolap, kamçıya kuvvet dönecek.
İyisi, postu sürüklemeli
Ne olursa olsun bi rşeyler beklemeli.
Çünkü ya beklenen günler gelecek
Yahut gönlüme göre
Eski günlerden biri yenilecek.

Fahri ERDİNG

MESUT NİNİ

Hâlâ yağmurlu gecelerde duyduğum
Öyle güzel bir ninni ki çocukluğum;
Yıllar geçti unutamadım bir türlü,
O gamsız, o âvare, o deli gönlü.
Hançî çocuğın saf kalbindesin şimdi
Ey billurden kakkaha, ey mesut ninni?
Çoğu günler uzun uzun ağlarım da;
Bir mesut ses dolaşır kulaklarımda.

Nasıl da değişmiş küçücük ellerim?
Nerde tahta atım, topacım, çemberim?
Küçük arkadaşlarım ya siz neredesiniz?
Anladım ömrün bittiği yerdesiniz...

Dudağımda hasretin ateşten tadı,
Çocukluğumdan başka bir şey kalmadı.
Öylesine güzeldin ki anlatamam,
Seni, ah seni... İlk çocukluk hatıram...

Gözlerimin önünden yıllar geçerde;
Seni ararım her zaman ve her yılda.

Bir elem çöker üstüme ağır ağır
Seni andıkça gözlerim dumandı.

Gel de bir saniye olsun gir gönlüme,
O sonsuz sevincini getir gönlüme.

Sendeydi bütün neşe, sendeydi huzur,
Çocukluk.. Çocukluk.. Gel gitme ne olur?

O yumuk ellerimle yine sar beni,
Bir bak ne hale getirdi yıllar beni.

Gel ey çocukluğumun mesut ninnisi,
Ninnilerin en güzeli; en sevimsisi.

Bırakta yine çocuk olayım Tanrım;
Sana bütün hasretimle yalvarırım.

Çocuk olayım da hiç bir şeyim olmasın,
Çocukluk.. Çocukluk.. Kulakların çınlasın.

Ümit Yaşar OĞUZCAN

Yirminci Yüzyıllı Üzerine Notlar

İHSAN AHMET

1 — İnsan oğlunun büyük endüstri devrimleri başından günümüze kadar birey olarak, düşündüğünde olsun duyduğunda olsun pek göze çarpan farklar göremeyiz. Daha doğrusu öyle sanırız. Ama, yine de yirminci yüzyılın bir başkılığı, bir ölçüye sığmaz görünen özelliği var. Peki nedir acaba bu başkalık?

Ortaçağ taassubunun dehşetli tazyikinden kurtulan insan düşüncesi büyük keşiflerin altın çağına girdiğinden beri toplumlarda bir ruh çalkantısı başlamıştır. İnsanlık tarihini bazı âlâmetlere göre devrelere, bölümlere, çağlara ayırmak âdet olmuştur. Eğer bu âlâmeti insan kafasının işlemesi şartları olarak kabullenirsek bütün tarihi iki devreye ayırmak lüzum gelir. Birinci devre ilk toplumlardan tek âlâhî dinlerin büyük ümmetlerinin birbirlerine ilk savaş mermisini savurduğu ana kadar olan zamandır ki; genel bir şekilde insanlığın iman devri diye adlandırabiliriz. Bundan sonra da hür düşüncü devresi başlar.

Büyük dini seferler, dış görünüşü ile geniş çapta ümmet istihsaline yaramıştır deniyor. Fakat fert olarak insanında, tekml olayların sebebi, neticesi, kadere denilen kudrete karşı ilk şüpheyi uyandırmamış mıydı? Şehit olmak vevdi ile kılıç salıyan mümin, aslında pozitif bilimlerin büyük saltanatını hazırlamakta idi.

Fakat herşeye rağmen insan kafasından kop inançların sökülüp atılması, pozitif bilim havasına alıştırılmasından daha güç oldu. Orta çağın zahmetsizce inanmasına karşılık yeni devirde öğrenme zoru, şüpheyi yok edebilme hünerinin bulunması icab ediyordu. Oysa ki insanın düşünme erdemi de hareket sistemi kadar miskinleşip soysuzlaşmaya meyillidir. Düşünme zoru yerine geçebilen inanma kolaylığını pratik hayatımızdaki adali yorgunluklarımızın tatsız psikolojisi ile pekâlâ kıyashyabiliriz. Hareket, bir canlılık özelliği iken insan sonsuz bir sükün aveliğine çıkmıştır. Geleneklerin kiskançlıkla savunulması, «doğma»ların tartışma kabul etmezliğinin büyük çapta yayılması hep bu ucaib, asılsızlaşmış içgüdüünün gösterileridir. Bütün bu bireyin psikolojik durumunu taslaklaştırmış oluyoruz.

2 — İsmi hatırımda kalmıyan bir garb düşünürü güzel sanatlar dış âlemdе bizatihi meşhuk faktörlerine devirlerin sosyal, ekonomik etkilerini de ekleyince rönesans öncesi toplumlarının «cultur» der. «Sanatçı ise bunları derliye-bilen kişidir. Bana kabırsa bilim de bu tarife pekâlâ uymakta.. İnsanda bir olaya dair eksik bir bilgi varsa bu; o bilgiyi o olaydan tamamen derliye-bilmiştir. Fakat bu derlemelerin sür'atli bir tempo ile yürüyüp devleşebilmesi için ancak ortaçağ sonrasının düşünce serbestliği lâzım geliyordu. Derleşen bilimin doğurduğu endüstri devrimlerindeki baş döndürücü hız karşılık toplum ku-

rumlarının bitkisel bir hızla evrimi insan yığınlarının aleyhine bir durum gösterdi. İşte bu noktadan itibaren toplum sarsıntıları ortaya çıkar. Bu noktanın tarihi durumu tıpkı bir jeolojik manzaraya benzemektedir. Yer küresinin değişen katlaşan merkezine uymak üzere kıvrılıp bükülen kabuğun sarsıntılarında..

3 — Takvimin 1900 cü yılı ile XX. ci yüzyıl başlamıştır sanılır. Ama günümüzün insanına başkılığını, ölçüye sığmaz görünen özelliğini veren, bu dört haneli rakam olmasa gerek. XX. ci yüzyıllıyı yaratan hamur, buhar makinesine şaşan kafanın komikliğini, hakikat araştırmalarına işkence eden engizisyonun ayıbını, giyotin sepetlerine akıtılan kanın sorumluluğunu taşımaktadır.

XX. ci yüzyıllı, düşünme evriminin tepe noktasıdır. Düşünce evrimi birçok fırsatlarda türlü şartlara göre incelenmiştir. Toplumların olaylara tepki olarak şaşma orama, en kesin kriterium gözüyle bakabiliriz. Yirminci yüzyıllı ise şaşmaktan ziyade öğrenmeye bilmeye savaşmaktadır. Bu yüzden onu grafiğin tepe noktasında görmekteyiz. Atom enerjisinin ders konusu yapılması için Amerikan orta okullarının yaptığı grev gösterisi günümüzün insanını tanıtmak bakımından hayli önemli sayılabilir. İnsanımızın bu şaşma noksanını onun, olaylara bir nevi asabi adaptasyonu olarak kabul etmek zorundayız. Ses süratinde bir mermi yahut uçağın haberini bütün hücrelerimizde kadar aynı hızla çalkanarak benimsemekteyiz.

XX. ci yüzyıllı artık sükün aveliğinden kurtulmuştur. Tek amacı; hareket, hız, daha ileri, daha yeni, daha başka.. dir. Öyle ki bilimlerin ve tekniğin başdöndürücü süratine rağmen yine arzular tatminsiz kalmaktadır. İşte tam bu noktada yüzyıllımızın halli müşkül bir bulmaca çarışıklığına vardığını, marazileştğini görüyoruz. «Salavin (*)» bu noktadan itibaren yüz yıllımı zı temsil eder. Onun «bir ufak et parçası» telâki ettiği müdürünün kulağına dokunma arzusundaki dayanılmaz itme, yüzyıllımızın ruh çalkantısına bu sebepten uymaktadır.

Bütün bu garib, analizi imkânsız durumun sebebi nedir? Hazneden yukarı yola revan olan cıva sütünü ile toprakta bakağünü iteleyen tohum arasında dilsiz bir anlaşma vardır. Bu garib durum tohumun kabuğunu minicikladığı andaki sarhoşluğuna uysa gerek.

(*) Gece yarısı itiraflı: George Duhamel

KAYNAK

TÜRKE DOĞRU
dergilerini okuyun.

NURULLAH ATAÇ [.]

Yahya KANBOLAT

Çok kimselerce karaya ak, aka da kara diyen bir kimse olarak tanındığı halde bugün genç neslin sözüne en çok değer verdiği yazarlardan birisi de şüphesiz Nurullah Ataç'tır. İnançları uğrunda sözünü hiç sakınmayan bu keskin eleştirmeci gerekten karaya ak, aka da kara diyen bir kimse midir? Şüphesiz Nurullah Ataç hiçbir zaman karaya ak demiş değildir; ama, zaman içindeki yazılarında raslanan o birbirini celen fi-kirler yüzündendir ki Nurullah Ataç: «Aka kara diyen bir adam» denmektedir. Meselâ: İki yıl önce Ulus Gazetesinde Nurullah Ataç'ın şu fikri açıklayan bir yazısını okumuştum: Çevrilen bir eserin, çeviren tarafından bir kimseye ithafı doğru değildir. Çünkü çevrilen eser, çevirenin öz malı değil ki tutup ta eseri bir dostuna ithaf edebilsin. Fakat bu sözlerle rağmen Nurullah Ataç, Choderlos de Laclos'dan Tehlikeli Alâkalar adıyla çevirdiği bir eseri dostu Jean Cam-borde'a güzel bir yazıyla ithaf etmekten çekinmemiştir. Böyle samimi çelişkilikler insan için bir kusur mudur? Fikrimizce hayır. Bugün doğruluğuna nandıği bir fikre insan, yarım inanmıyabilir. Bir defa söylenmiş diye, artık inanılmayan bir fikre el yüzünden tutar görünmek, doğrusu insan için büyük bir yükür. Yazar bugün beğendiği bir fikri, inancını kaybettiği an, kötülemek cesaretini göstermelidir. Nurullah Ataç'ın ele bakmayıp inançlarını daima apaçık yazmaktan kaçınmaması değerli eleştirmecimizin hoş bir tarafıdır. Nurullah Ataç'ın zaman içindeki fikirlerindedir bir dayanışma yokmuş, var-sın olmasın, Nurullah Ataç her yazısında elden geldiğince samimi olmaya çalışıyor ya, bizi bu ta raf ilgilendirir.

Falih Rıfkı Atay da epeyi değişen bir yazarımızdır. Fakat Nurullah Ataç bu yönden Falih Rıfkı Atayda karşılaştıramaz. Çünkü Falih Rıfkı Atayın fikirleri daima politikaya göre yön aldıkları halde Nurullah Ataç dış etkilere karşı bağımsızdır. Nurullah Ataç'ın samimiliği ve bu bağımsızlığıdır ki onun değişkenliğini hoş gördürmekte ve yazılarını değerlendirmektedir.

(* Bu yazımızla Nurullah Ataç'ın yalnızca bir cephesini inceledik. Oysaki Nurullah Ataç'ın dil, tercüme ve tenkidleriyle Türk yazımına ettiği hizmetler büyüktür.

BİR GECENİN MASALI

FAZILA ATABEK
HİKÂYESLER

Köydeki kızın hatıralarından

Ormanda yalnız dolayışım bahar sabahları
Patikalar boyunca dağ çiçekleri toplardım.
Gürge ve kayınlar tomurcukta olurdular.
Kara tavuklar uçurup kütük diplerinden,
Çürümüş güz yapraklarının, menekşelere karışan,
Islak orman kokusu duyulurdu.
İkinci vakti küçük çocuklarla beraber,
Ekinler içinde gelincik topladığım günler...
Çıplak ayaklarım ve «dört yaprak» arayan ellerim
Islak yoncalarda yıkanır, penbeleşirdi..
O yaşlarda ki köy kızlarına has,
Söylediğim, yavuklu türkülerini,
Yeşil vadide akislenirken güşelleşirdi.
Ve böyle olurdu gün bitimileri,
Önce bir ılık rüzgâr eser erik çiçeği kolan,
Vadideki gölden kurbağa sesleri gelirdi.
Sonra bir küçük yıldız görünürdü zeytinlikler.
Nedret KONUK

Mesut Zamanlar

«Ayhan HÜNALP'A»

Bakır rengi bir lâmba yanardı akşamları
İlk ılık rüzgârlar eserdü tertemiz.
Başımızda yıldızlar pırıl pırıl,
Sarmaşıklar içindeydi evimiz.
İncir kokularından sarhoş olmuştuk
Denizler sessiz, ağaçlar sessiz
Yorğun sahilleri süzerdü gözlerimiz..
Leylaklar açınca daha mesut olurduk,
Ve Leylaklardan da güzeldik ikimiz.
Mehmet Kemal ÖZGÜR

LINGUAFON MÜSABAKASI

Her biri (95) lira kaymetinde beş komple yabancı dil ders takımı hediye ediyoruz.

1 — LINGSTON Londra civarında bir şatonun adıdır. Bu kelime *Lingua* fonla Yabancı Diller broşürümüzde bahsi geçen iki has isimden yapılmıştır.

2 — Her istiyene parasız göndermekte olduğumuz broşürümüzü tetkik ederek LINGSTON kelimesinin hangi has isimlerin parçalarından yapıldığını 30/7/1948 günü akşamına kadar «Lingua» Enstitüsü, Ankara Cad. 43 - İstanbul adresine bildiriniz. Müsabakaya iştirak için kupon yoktur. Ancak her şahıs ayrı mektupla cevap vermelidir.

3 — Doğru cevap verenler arasında 31/7/1948 günü noter huzurunda kur'a çekilecek ve kazanan (5) kişiye, diledikleri dilde birer komple *Lingua* fon ders takımı, (20) kişiye de birer *Lingua* fon kitap takımı hediye edilecektir.

4 — Mayıs, Haziran, Temmuz ayları içinde Enstitüden *Lingua* fon alanlara birer kur'a numarası verilir. Kazandıkları takdirde ikinci bir takım istemezlerse, evvelce ödedikleri ücret kendilerine geri verilecektir.

5 — Yabancı dilleri kulaktan ve kolaylıkla öğrenen metodumuzu yakından tanımak ve hoş ve faydalı bir hediye kazanabilmek için vakit geçirmeden broşürümüzü istiyerek müsabakamıza iştirak ediniz.

Parklarda [.]

Geceleri sabaha kadar
Bütün gün açık ve bedava
Parklarda ne maceralar
Ankara'da Emmiyet İzmir'de Bahribaba,

Parklarda âşıklar, askerler, emekçiler
Hizmetçiler unuttur çocukları
İlk sigaralarını tellendirirler
Parklarda mektep kaçakları.

Parklarda kanapelere oturup kalkanların
Gelmez arkası
Kenarında imzalar, resimler yazıların
Halk Bankası, İş Bankası, Merkez Bankası,

Parklarda su var, rüzgâr var, gölge var
Haylazlık, âvârelik, macera, ümit
Parklarda çiçekler, ağaçlar, havuzlar
Ve insanlar çeşit çeşit.

Adnan BULAK

[*] Bu şiir şairin «Bizim Şarkılar» adlı şiir kitabından alınmıştır.

Kolerahların acısı

Bunlar sonbahar yapraklarıdır,
Kaldırımlara dökülürler İstanbulda,
Denizden esen bir rüzgârla savrulurlar;
Bense yıldızsız gökleri severim,
Karanlık ve uzaktırlar..

Şimdi ılık ve cana yakın geceleri vardır Mısırın,
Şarkı söylemek ve terlemek için.
Bu ılıklığı ve cana yakınlığı gecenin,
Belki daha yakından duyurabilmek içindir,
Sanevi imitlerini bir kolerahların.

Şimdi siz sabaha kadar uyanacaksınız,
Zafere ve serferlere kaybolur gecede;
Karanlıkta büyük nehirlerin uğultusu;
Nil kenarında bir kalbi duyacaksınız;
Bir kere daha dönmek bulutlar üstünüzde.

Saray ışıklarının şavkı vurmuş Nile,
Gecenin ortasında şıkır şıkır.
Kimbilir kaç kere geçmiştir burdan,
Kimbilir kaç fellâhın iç çekişi,
Sulara karışmıştır?

Bense yıldızsız gökleri severim,
Herşey gerilere çekilmiştir;
Nil kenarındaki kulübelere,
Kolerahların acısı,
Daha ağır, daha derinden gelir..

M. Sabri ALTINEL

PARK

Şu üstüne oturduğum kanape de bilir düşünece:
Göklerde dolayan avare bulutlar da.
Kimse duymasın ama
Sen daha iyi bilirsin çınar ağacı.. daha iyi.
Seni hür olduğum için severim,
İlhamlarım dallarından yapraklarından alırım.
Mısralarına yazarım,
Mısralarım da hürdür, senin gibi
Ne vezin ararım ne kafiye,
Kulakları çınlasın Orhan Velinin;
Onun mahremi esrar ceketini
Benimse sensin çınar ağacı!

Hikmet DURUER

GECE YARISI ASFALT

Bu yanık lâmbalar asfalt üzerinde.
Bu yanıp, sönen lâmbalar gece yarısı.
Birkaç serserinin ateşli sigarası

Kimisi zehir misali çekiyor içersine
Kimisi zevk alıyor üflemeden dumanı
Kiminin bir sevdâ atmış aklını,
Düşünüyor..

Her şey varlığını kaybeder bu saatte
Herşey bambaşka ses çıkarır.
Ayak sesleri yavaş ve ağır,
Ayak sesleri çabuk ve aceleci
Uzak bir ses gibi gelir kulaklarına

Arasına bir köpek geçer caddeden.
Ölümden kaçır gibi koşar kalabalığa
Niye sevilir bu gece yarısı?
Niye alışılmaz yalnızlığa?

Ancak ölümlü düşünülür bu ıssız caddede
Bir yaprağı bile kılmıdamıyorken ağaçların
Süzgeçten geçmişesine donukken ışıklar,
Ancak ölümlü düşünülür!

Bu yanık lâmbalar asfalt üzerinde.
Bu yanıp, sönen lâmbalar gece yarısı,
Birkaç serserinin ateşli sigarası.

Mehmet Zeki TOKYAY

Barak - Muslu Mezarlığı

— Hasan Tanrikut'a. —

Kuş uçmaz, kervan geçmez: Karanlık tuttu yolları.
Gözün gönlün kararmış, sen nasıl gecesin, hey gidi?
Buğdaysız, çavdarsız kara ekmeğe benzersin.
Yıldızların, hani yıldızların, çiçeklerin neredeler?
Kalbin neden durmuş: Rüzgârı kesilmiş değirmen
gibi.

Suya indi çakallar. Suya indi söğüt dalları.
Barak - Muslu mezarlığı kıraldanır için için.
Barak - Muslu mezarlığında seyran seyran ölüler.
Kuş uçmaz, kervan geçmez: Karanlık tuttu yolları.
Gözün gönlün kararmış, sen nasıl gecesin, hey gidi?

Ben ne inim, ne cinim, ben bir garib âdemim:
Barak - Muslu köyünden Selâmsız oğlu Bekir.
Yıkılası nâmede sekiz boğaz avcuma bakar.
Ben kendimi toprak bilirim, toprak beni baba bilir.
Benim köyümde, avrat bile toprak gibi sevilir.
Ben ne inim, ne cinim, ben bir garib âdemim.
Nideyim bu mezarda, babam yok, yalnız anam var.
Dedem yok bu mezarda, fukara ninem yatar.
Söyleyin dağlar taşlar, ben: Selâmsız oğlu Bekir
İki gözüm iki ateş parçası, iki taş parçası iki elim.
Yıkılası hanede sekiz boğaz avcuma bakar.

Gece düşer. Barak - Muslu Mezarlığı dirilir.
Barak - Muslu Mezarlığında seyran seyran ölüler.
Bir giden bir daha dönmez, gitti - gider.
Sen Harami.. Yusuf, her yaranda bir çiçek açmış.
Sen hasretli Şâkir, mapuslarda ölen Şâkir,
Evlâdım Kadir, nasıldır o, seni dağda mı vurdular?
Ya Hüsne - Gelin? Yâr yoluna serden geçmiş.
Fâdime'm, sıtmalar girdi kanına Fâdime'm.
Barak - Muslu mezarlığı cümledenize mekân oldu.
Barak - Muslu mezarlığında koyun koyuna girdiler.
Bir giden bir daha dönmez, gitti - gider.

Barak - Muslu mezarlığı cümledenize mekân oldu.
İki elim kızıl - kanda, Selâmsız oğlu Bekir'in.
Hem babam, hem dedem yâdelerde kurban oldu.
Herkesin kökü toprakta, bir ben köksüz gibiyim.
Şavkın yok, teşin yok, sen nasıl gecesin, hey gidi?
Gözün gönlün kararmış, tadın tuzun kalmamış.
Yıldızların, hani yıldızların, çiçeklerin neredeler?
Ben ne inim, ne cinim, Selâmsız oğlu Bekir'im
Benim dedem, benim babam, yâdelerde öldüler.
Bir giden bir daha dönmez, gitti - gider.

Neylersin oğlum Bekir, bak işte, ben dedenim
Benim mezarım yoktur: Dardanos şehitlerindenim.
Kül oldu yirmi-üç baharım kıvırcık bir mart günü.
Başımı ayrı gömdüler, gövdeyi ayrı gömdüler.
Ya Gâzi, ya Şehid diye geldik, şehid olduk.
İki gözümle gördüm topların ölüm tükürdüğünü,
Tövbeler olsun, göklerin veremli gibi öksürdüğünü.
Neylersin oğlum Bekir, şehidlik alın - yazısı.
Benim dedemin de Trablus'tan geldi künyesi.
Biraderim İsmail: Vurulmuş, akar kanları.
Ah Şipka'nın balkanları, ah Şipka'nın balkanları.
Ninen köyde uyudu. Biz gâzâda uyuduk.
Kırıldı kanadımız, kaldık çöllerde.
Ya Gâzi, ya şehid diye geldik, şehid olduk.

Ben Sakarya'da bir kavak ağacıyım, yel eser, inilerim
Sakarya ırganıp gider, ben Sakarya'ya beklerim.
Selâmsız Duran Çavuş: Barak - Muslu'dan.
Ah başıma gelenler! Yapraklarım! Gözlerim!
Ben Sakaryada bir kavak ağacıyım, yel eser, inilerim
Benim mezarım yoktur: Ben Üçüncü Tabur'dan.
Bir kahbenin kurşunu geldi, gelip ciğerimi deldi.
At ölür meydan kalır, yiğit ölür şan kalır.
Ben öldüm, Selâmsız Çavuş'tan bir garip kavak kaldı.
Telli - Kavak! Telli - Kavak, ne uzarsın boyuna?

Suya indi çakallar. Suya indi söğüt dalları.
Söğüdün yaprağı narin. Gözlerim, yanıyor gözlerim.
Kuş uçmaz, kervan geçmez: Karanlık tuttu yolları.
Ben ne inim, ne cinim, siz kimsiniz, kimsiniz?
Derviş gibi nerden gelip, böyle nereye gittiniz?
Barak - Muslu mezarlığı kıraldanır için için.
Benim dedem, benim babam yâdelerde öldüler.
Yüreğimi zehir ettin, sen nasıl gecesin, hey gidi?
Kapkara, gözü yaşlı mezar taşına benzersin.
Yıldızların, hani yıldızların, çiçeklerin neredeler?
Ben ne inim, ne cinim, Selâmsız oğlu Bekir'im
Yâdelde ölmek istemem: Dedem gibi, babam gibi.

İki elim kızıl - kanda. Sekiz boğaz avcuma bakar.
Ağlar mı Şipka'nın balkanları. Ben ağlarım.
Babam Duran Çavuş, kavak ağacından dilerim;
Telli-Kavak: Amanın telli-Kavak, derdime bir çare.
Yüreğimde bir yılan çöreklenmiş yatar.
Barak - Muslu köyündenim, Selâmsız oğlu Bekir'im.
Ben bu köyde doğmuşum, bu köyde ölmek isterim.

Attilâ İLHAN

TEKEL'in

Buzbağ, Kalecik, Narince, Trakya
KALİTE ŞARAPLARI

Yurdun En Nefis Üzümlerinden Yapılmıştır.